

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Oboer/34/2015
Identifikačné číslo spisu:	2308217201
Dátum vydania rozhodnutia:	29.02.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Beáta Miničová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:2308217201.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova č. 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpeného advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s. r. o., so sídlom Grösslingova č. 4, 811 09 Bratislava, proti povinnému: C. L., nar. XX. XX. XXXX, naposledy bytom V. XXX/XX, XXX XX E., t. č. na neznámom mieste, zastúpenému ustanoveným opatrovníkom: JUDr. Janou Braníkovou, zamestnankyňou Okresného súdu Galanta, o vymoženie pohľadávky 661,22 eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Galanta, pod sp. zn. 8Er/832/2008, o dovolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave zo dňa 27. mája 2014, č. k. 21CoE/82/2013 - 42, takto

rozhodol:

Návrh oprávneného na prerušenie dovolacieho konania z a m i e t a.
Dovolanie oprávneného o d m i e t a.
Povinnému náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

Okresný súd Galanta uznesením zo dňa 17. mája 2012, č. k. 8Er/832/2008-17 exekúciu vedenú súdnym exekútorom JUDr. Rudolfom Krutým, so sídlom exekútorského úradu Záhradnícka 62, Bratislava, pod spisovou značkou EX 9197/08 zastavil a oprávnenému uložil povinnosť nahradiť súdnemu exekútorovi JUDr. Rudolfovi Krutému náhradu trov exekúcie vo výške 40,- eur do troch dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia. Súd poukázal na to, že pri preskúmaní Zmluvy o úvere a všeobecných podmienok poskytnutia úveru tvoriacich neoddeliteľnú súčasť tejto zmluvy, na základe ktorej bol vydaný exekučný titul, zistil, že v týchto je v článku 17 obsiahnutá neprijateľná podmienka spočívajúca v rozhodcovskej doložke v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Zmluvný vzťah medzi účastníkmi súd kvalifikoval ako vzťah spotrebiteľský, na ktorý sa aplikuje spotrebiteľské právo. Oprávnený bol v postavení dodávateľa, nakoľko mal v predmete činnosti poskytovať úverov a povinný vystupoval ako fyzická osoba, v prípade ktorej nebolo preukázané, že by pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy konala v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Exekučný súd konštatoval, že rozhodcovskú doložku si spotrebiteľ osobitne nevyjednal. To znamená, že spotrebiteľ nemal na výber, vzhľadom na jej splnenie s všeobecnými zmluvnými podmienkami, ktoré tvorili neoddeliteľnú súčasť zmluvy o úvere. Spotrebiteľ mohol len zmluvu ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým

všeobecným podmienkam, a teda aj rozhodcovskému konaniu. Výsledkom bola značná nerovnováha v právach a povinnostiach zmluvných strán, a to v neprospech spotrebiteľa, resp. povinného. Spotrebiteľ sa v porovnaní s dodávateľom nachádzal v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj úroveň informovanosti a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené dodávateľom vopred bez toho, aby mohol vplývať na ich obsah (rozsudok z 27. júna 2000, Oceáno Grupo Editorial a Salvat Editores, C-240/98 až C-244/98, Zb. s I-4941, bod 25, ako aj z 26. októbra 2006, Mostazo Claro, C-168/05, Zb. s I-10421, bod 25).

Rozhodcovská doložka obsiahnutá v zmluvných dojednaniach zmluvy o úvere podľa názoru súdu spĺňala všetky podmienky na to, aby bola kvalifikovaná ako nekalá podľa § 53, § 54 Občianskeho zákonníka, ale i podľa Smernice Rady 93/13/EHS. Táto doložka bola v rozpore aj s ustanoveniami § 6 ods. 1, § 8 a 9 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, a teda je neplatná. Existujúca, ale neplatná rozhodcovská doložka nemôže byť potom základom právomoci rozhodcovského súdu. Ak si rozhodca svoju právomoc z takto uzavretej doložky odvodil a na tomto základe následne vydal exekučný titul, nemožno takéto rozhodnutie považovať za rozhodnutie vydané osobou na to oprávnenou. Predložený rozhodcovský rozsudok vzhľadom na absenciu právomoci rozhodcu v danej veci konať, a to s poukazom na neplatnosť rozhodcovskej doložky, nemožno považovať za spôsobilý exekučný titul.

Na odvolanie oprávneného vec prejednal Krajský súd v Trnave, ako súd odvolací, ktorý napadnutým uznesením zo dňa 27. mája 2014, č. k. 21CoE/82/2013 - 42, uznesenie súdu prvého stupňa vo výroku o zastavení exekúcie potvrdil a návrhy oprávneného na prerušenie konania zamietol. Odvolací súd sa stotožnil s argumentáciou súdu prvého stupňa. Odvolací súd skonštatoval, že exekučný súd je oprávnený i povinný a to v štádiu rozhodovania o žiadosti exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, ale i neskôr ex offo - z úradnej povinnosti skúmať, či rozhodcovský rozsudok nezaväzuje povinného na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom. Z obsahu exekučného spisu odvolací súd vyvodil, že nie sú žiadne pochybnosti o tom, že predmetná zmluva, uzavretá medzi povinným a oprávneným je štandardnou formulárovou, resp. spotrebiteľskou zmluvou v zmysle § 23a zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, účinného v čase jej uzavretia. Odvolací súd v napadnutom uznesení vyjadril svoj názor, že rozhodcovská doložka nebola, napriek jej formulácii, skutočne alternatívnou. V prípade tzv. nevýhradnej rozhodcovskej doložky, existencia možnosti voľby pre spotrebiteľa má len iluzórny charakter, nakoľko spravidla túto voľbu uskutočňujú veritelia a nie spotrebiteľia, resp. dlžníci. Podanie návrhu na začatie rozhodcovského konania veriteľom malo za následok uskutočnenie výberu predpokladaného v dojednanej zmluve. Po tomto výbere už povinný nemal faktickú možnosť podať návrh na začatie konania, resp. brániť sa pred všeobecným súdom, čím došlo k porušeniu Ústavou SR garantovaného práva každého na spravodlivý proces pred nezávislým a nestranným súdom.

Vo vzťahu k návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p., tento odvolací súd ako nedôvodný zamietol. Súdny dvor EÚ už totiž v obdobných veciach, v ktorých účastníkom vo vnútroštátnom konaní bol i oprávnený, judikoval, že Súdny dvor môže v rámci právomoci zverenej mu čl. 267 Zmluvy o fungovaní EÚ vykladať všeobecné kritériá používané normotvorcom Únie na definovanie pojmu nekalá podmienka. Nemôže sa však vyjadriť k uplatňovaniu týchto všeobecných kritérií na osobitnú podmienku, ktorá musí byť skúmaná v závislosti od okolností konkrétneho prípadu. Je úlohou vnútroštátneho súdu určiť, či sa má zmluvná podmienka v konkrétnej veci považovať za nekalú vzhľadom na všetky okolnosti týkajúce sa uzavretia zmluvy. Súdny dvor EÚ tak nie je oprávnený uplatňovať právne predpisy Únie na konkrétny prípad, môže sa len vyjadriť k výkladu Zmluvy a aktov, prijatých inštitúciami únie. Predbežné otázky, ktorých položenie navrhol oprávnený sa týkajú posúdenia nekalosti konkrétnej zmluvnej podmienky - rozhodcovskej doložky, ktorú oprávnený používa vo formulárových zmluvách, a ktoré posúdenie spadá výlučne do pôsobnosti vnútroštátnych súdov. Súdny dvor EÚ v judikáte vo veci Pohotovosť (C-76/10), rozhodol, že vnútroštátny súd má aj vo fáze výkonu rozhodnutia povinnosť (aj bez návrhu) posúdiť nekalú povahu podmienky obsiahnutej v zmluve o úvere uzavretej poskytovateľom úveru so spotrebiteľom. Pokiaľ oprávnený mal za to, že rozhodnutie prvostupňového súdu zabránilo vymožitelnosti jeho pohľadávky, odvolací súd zdôrazňuje, že jeho posúdenie a zhodnotenie neexistencie potreby zahájiť prejudiciálne konanie je plne v súlade s doktrínou acte éclairée, ako aj s doktrínou acte clairé, ktoré stanovujú výnimky z povinnosti predkladania predbežných otázok Súdnemu dvoru EÚ.

Uvedené uznesenie odvolacieho súdu napadol oprávnený dovolaním, v ktorom uviedol, že súdy: 1.

rozhodli nad rámec zverenej právomoci (§ 237 písm. a/ O. s. p. v znení účinnom do 1. januára 2015, ďalej len „O. s. p."), 2. v konaní vystupoval účastník, ktorý nemal spôsobilosť byť účastníkom konania (§ 237 písm. b/ O. s. p.), 3. konali vo veci, v ktorej sa už právoplatne rozhodlo (§ 237 písm. d/ O. s. p.), 4. sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný § 237 písm. e/ O. s. p.), 5. oprávnenému odňali možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.), 6. sa v konaní dopustili inej vady majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.), najmä nesprávne zistili skutkový stav a nevykonali náležité dokazovanie, 7. napadnuté rozhodnutie založili na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.). Dovolateľ žiadal napadnuté uznesenia súdov nižších stupňov zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie prvostupňovému súdu; zároveň žiadal dovolacie konanie prerušiť podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. v spojení s §243c O. s. p. a Súdnu dvoru EÚ predložiť prejudiciálne otázky, ktoré bližšie špecifikoval v podanom dovolaní.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd") ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie proti napadnutému uzneseniu odvolacieho súdu, podal včas oprávnený zastúpený v súlade s § 241 ods. 1 /veta druhá/ O. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

V danom prípade, dovolací súd rozhoduje o dovolaní v obdobnej veci, aká už bola v počte väčšom ako päť predmetom konania pred dovolacím súdom, na základe skoršieho dovolania podaného tým istým dovolateľom - viď konania vedené na najvyššom súde pod sp. zn. 2Oboer/165/2013, 2Oboer/200/2013, 2Oboer/207/2013, 2Oboer/370/2013, 2Oboer/100/2014, 2Oboer/110/2014, 2Oboer/200/2014, 5Oboer/80/2013, 5Oboer/90/2013, 5Oboer/105/2013, 3ECdo/105/2014, 3ECdo/195/2014, 4Cdo/34/2013, 8ECdo/179/2014, 8ECdo/205/2014, 7ECdo/266/2014. Dovolací súd sa s odôvodneniami rozhodnutí, ktoré boli vydané v týchto konaniach (a to tak vo vzťahu k návrhu na prerušenie dovolacieho konania a vo vzťahu k odmietnutiu dovolania), v celom rozsahu stotožňuje a poukazuje na ne.

Nakoľko v konaní nevystupoval účastník (vedľajší účastník), ktorý nemal spôsobilosť byť účastníkom konania podľa § 237 písm. b/ O. s. p., preto Najvyšší súd Slovenskej republiky považoval, tento odvolací dôvod za bezpredmetný.

V zmysle § 243b ods. 7 O. s. p. už ďalšie dôvody neuvádza.

Vzhľadom na to, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesnej vady konania tvrdenej dovolateľom, nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 ods. 1 O. s. p. a prípustnosť podaného dovolania nevyplýva z § 239 O. s. p., najvyšší súd odmietol procesne neprípustné dovolanie podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

O trovách dovolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.